

HISTORIE: První písemná zmínka o zámku v Třebešicích se datuje rokem 1309. Původně gotická vodní tvrz byla kolem roku 1550 přestavěna na zámek v renesančním stylu. Někdy v té době zde byl postaven i vodní příkop, který se současným majitelům povedlo obnovit.

TROCHU JINÝ ZÁMEK

TŘEBEŠICKÝ ZÁMEK JE MÍSTEM, KDE MŮŽETE POD JEDNOU STŘECHOU OBDIVOVAT KRÁSU RENESANČNÍ ARCHITEKTURY I MODERNÍHO UMĚNÍ, VYUŽÍVAT KOMFORTU ORIGINÁLNÍHO HOTELU STEJNĚ JAKO OCHUTNÁVAT PLODY BIOHOSPODÁŘSTVÍ.

TEXT: PATRICIA DRATI, FOTO: ONDŘEJ KOŠÍK

REKONSTRUKCE: Když si noví majitelé zámek pořídili, byl téměř na spadnutí. Postupná rekonstrukce začala v roce 2000 a trvá dodnes. Vpravo nahoře vidíte jeden z pěti pokojů, ve kterých se na zámku můžete ubytovat. Tenhle se jmenuje b/w a je dílem Eugenia Percossiho. Pokoj-umělecká instalace je zařízen pouze v odstínech černé a bílé, takže když do něj vejдете, máte pocit, jako byste vstoupili do oživilé černobílé fotografie. Také zámecká zahrada a ovocný sad (dole) si vyžádaly hodně práce. Před pěti lety zde byla zarostlá džungle, dneska tady kvetou růže a rostou ovocné stromy.

PĚT POKOJŮ: Každý z pěti pokojů, které jsou v Třebešickém zámku k dispozici, je zařízen jinak, ale ve všech najdete veškerý komfort, včetně koupelen s vanou (nahore). Můžete se tady ubytovat, pokud se zde zrovna nekoná nějaký umělecký workshop. Tehdy totiž pokoje obývají umělci, kteří v nich pokaždé po sobě zanechají nějakou stopu v podobě instalací.

Česko je plné krásných, ale opuštěných objektů, které chátrají," říká italský architekt Alberto di Stefano. Spolu s přítelem, umělcem Eugeniem Percossim, se před téměř šesti lety rozhodli jeden takový zachránit a proměnit jej v netradiční galerii. Díky jim dvěma se dnes každé léto na zámku v Třebešicích konají umělecké workshopy a pomalu se rozrůstá původní sbírka současného umění. A nejen to. Od loňského roku tady funguje zcela originální hotel.

Všechno ale začalo už před dvanácti lety, když Alberto vyměnil svůj domovský Řím za Prahu. Do našeho hlavního města se poprvé podíval náhodou, jako turista. „Paříž, Londýn, Praha. Bylo to jedno z dalších měst, kam si člověk rád zaletí na prodloužený víkend. S tím rozdílem, že Praha tehdy byla ještě západními turisty skoro neobjevená,“ objasňuje Alberto. A tak tady byly poměrně nízké ceny nemovitostí, což mu jako obchodníkovi s realitami nemohlo uniknout. Spolu s několika přáteli dali dohromady veškeré úspory a koupili si v Praze činžovní dům. To rozhodlo. Alberto už tady zůstal. A stal se mecenášem současného umění. Ptáte se, jak se k této roli dostal? „Architektura nemá k výtvarnému umění daleko. Kromě toho jsem kunsthistorii studoval už na vysoké škole a díky Eugeniovi jsem pořád ve spojení s tím, co se v uměleckých kruzích děje,“ vysvětluje plynou čestinou Alberto. Když se pak společně s přítelem rozhodli najít místo, kde by se dala moderní díla vystavovat a pořádat workshopy, projeli půl republiky. Objížděli opuštěné farmy, usedlosti, bývalé pivovary. „Když jsme jednoho dne přijeli do Třebešic, věděli jsme hned, že je to místo, které jsme hledali.“

Projekt budoucnosti

Těžko ale umělce přesvědčíte, aby svá díla vystavili ve vesničce, která čítá několik stovek obyvatel. Ostatně, kdo by do „galerie na konci světa“ vůbec chodil? Proto si tihle dva nadšenci nejdřív vybudovali v Praze galerii

JEDNODUCHOST: Alberto di Stefano a Eugenio Percossi (levo) přistupovali k proměně renesančního zámku s nebyvalým citem. Alberto jako architekt věděl, že pokud chce v jeho prostorech vystavovat umělecké objekty, nejvhodnější bude jednoduchý bílý interiér a betonové podlahy.

NA ZÁMKU: Kromě majitelů tady během roku žijí pouze čtyři zaměstnanci (v zimě dokonce jenom dva), kteří se starají hlavně o rozlehlé zahrady a sady (nahore). Za zmínku stojí, že všechny úhledné chodníky kolem zámku jsou vyložené kameny, které noví majitelé na svém pozemku našli. Dole potom vidíte cestovatelský pokoj, kompletně zařízený nábytkem z bazarů – včetně exotické zebří kůže nebo malovaného vývěsního štitu pocházejícího z Ghany.

Futura, kterou zaštitili neziskovou organizací stejného jména, podporující současné umění. Zámek v Třebešicích se přitom stal součástí tohoto projektu. Vše, co tady vybraní umělci během letních workshopů vytvoří, je automaticky zařazeno do stálé kolekce Futury. Od roku 2003, kdy se zde letní pobyty konají, se jich tu vystřídala skoro dvacítka z různých zemí světa, za Čechy vzpomeňme třeba Jiřího Černického anebo Jiřího Příhodu. V každém z pěti zrekonstruovaných pokojů, stejně jako na chodbách zámku se tak nacházejí umělecká díla, vytvořená přesně na míru do těchto zajímavých prostor a respektující zdejšího genia loci. Také přílehlá čtyřpatrová barokní sýpka se pomalu rozrůstá o další instalace.

Kromě umění je dalším velkým potěšením majitelů zdravá výživa. Bývalá farma rozprostřená kolem zámku přímo žádala o využití. A protože jsou Alberto i Eugenio vegetariáni, zhostili se tohoto úkolu s radostí: „Oba jsme Italové, a tak milujeme dobré jídlo. Loni jsme třeba v naší zeleninové zahradě vypěstovali patnáct různých druhů rajčat. To víte, některá jsou vhodná do salátů, jiná zase na úpravu do těstovin a další na sušení na slunci,“ rozplývá se Alberto.

Vedle zeleninové a bylinkové zahrady zde najdete také malé hospodářství s domácími zvířaty, včetně kastrovaného čínského prasátka, hus, slepic, králíků, ale i exotických papoušků.

Místní kozy chovají především na mléko, ze kterého vyrábějí pro vlastní spotřebu sýry. Mozzarella, kterou pro nás Eugenio během návštěvy připravil, chutnala výborně. A propos, jestli do Třebešic zavítáte a ubytujete se tady, v ceně je zahrnuta také snídaně a večere, kterou pro vás z domácích biosurovin hostitelé připraví. ➤

V KAŽDÉM ROHU zámku narazíte na umění, které krásně zapadá do renesančních prostor. Snímek dole není černobílý, jedná se o pokoj b/w.

V HARMONII S PŘÍRODOU: V Třebešicích obnovili vodní soustavu i rybník (nahore), pěstují tu květiny i bylinky. Ve čtyřpatrové barokní sýpce vystavují současné umění (dole). Vsměs všechny instalace, které se zde nacházejí, byly vytvořeny z materiálů, které umělci našli v zámku a jeho okolí. To byste koukali, co všechno se dá vytvořit ze starých duší kol, drátů, gumových rukavic a odkvetlých slunečnic.

KNIHOVNA: Největší z pokojů zdobí zajímavě řešené regály Futura, dílo Tomáše Lahody, vytvořené z různých skříněk, které umělec našel v bazarech.

Těžké začátky, světlé zítřky

Život zde vypadá přímo idylicky, jde ale o výsledek několikaleté práce. Když Alberto a Eugenio zámek koupili, první dva roky se v něm nedalo vůbec bydlet. Chtělo to hodně fantazie, vidět v napůl rozpadlém zámku, obrostlém džunglí, jeho potenciál. Ta našťastí novým majitelům nechyběla.

A nescházela jim ani trpělivost dojždět z Prahy a každou volnou chvíli věnovat postupné rekonstrukci nového sídla. Není divu, budova chátrala víc než padesát let, od dob, kdy ji komunisté znárodnili. A přitom se jednalo o téměř sedm set let starý zámek!

„O posledních majitelích, kterým zámek před válkou patřil, nevíme bohužel skoro nic. Jen to, že šlo o jistého pana Vraného s rodinou, který zde provozoval biofarmu. Od jeho vnuka jsme dostali pouze jednu černobílou fotku,“ popisuje Alberto. První zmínka o zámku v Třebešicích se datuje rokem 1309. Původně zde stála gotická vodní tvrz, jež byla v 16. století přestavěna na renesanční zámek. Okolní budovy včetně největší stodoly ve střední Evropě jsou většinou z 18. a 19. století. Zdejší statek provozovalo až do pádu komunismu místní JZD, zámek ale upadal od doby, kdy jej po válce opustilo gestapo.

Noví majitelé obnovili jezírko, stejně jako vodní příkop kolem celé hlavní budovy. Trávník získal anglický sestřih a v závětrí verandy se dnes dá krásně odpočívat u sklenky chlazeného bílého vína. Práce ale zdaleka není dokončena, Alberto a Eugenio mají spoustu plánů. Bývalé stáje se v průběhu několika let promění v ateliéry. „Máme tady co dělat tak nejméně dvacet let. Co nejdřív? Asi bude třeba opravit fasádu. Vždyť když to lidi vidí na fotkách, musí je ten ošuntělý vzhled odradit,“ směje se Alberto. Vy se ovšem určitě odradit nenechte a vydejte se do Třebešic na výlet. Jinak byste přišli o hodně, třeba o možnost okusit na pár dní život na tomto netradičním zámku. □

JAK SE TAM DOSTAT?

Zámek a farma Třebešice se nacházejí ve středních Čechách, na půlce cesty mezi Kutnou Horou (5 km) a vesnicí Čáslav (3 km). Nejrychlejší cesta autem z Prahy je po dálnici směr Hradec Králové, mnohem hezčí je ale cesta po silnici č. 2 směr Kutná Hora. Chceteli jet vlakem, čeká vás přestup v Kolině.

Více informací o zámku a rezervaci ubytování najdete na www.trebesice.com, umělecké projekty galerie Futura hledejte na www.futuraproject.cz